

Évk: 2013.03.29.

Országos Egészségbiztosítási Pénztár

FŐIGAZGATÓ

Iktatószám: F021/25-2/2013.

Hiv. sz.:
Tárgy: közérdekű adatigénylés
Ügyintéző: dr. Buchert Edina (1412)
Melléklet: -

Bagyinszky Ferenc részére
programvezető részére

Társaság a Szabadságjogokért

Budapest
Tátra utca 15/b. I. em. 1.
1136

Tisztelt Programvezető Úr!

A közérdekű adatigénylés tárgyú, a magyar társadalombiztosítással nem rendelkező, illegális bevándorlók HIV gondozása tárgyában az Országos Egészségbiztosítási Pénztár Jogi Főosztályának vezetője részére írt megkeresésére hivatkozással – összefoglalva a levelében felvetett problémára vonatkozó jogszabályi rendelkezéseket - az alábbi tájékoztatást adjuk:

A harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló 2007. évi II. törvény végrehajtásáról szóló 114/2007. (V. 24.) Korm. rendelet 138. §-a értelmében:

„(1a) Ha az őrizetbe vett vagy a közösségi szálláson elhelyezett harmadik országbeli állampolgár nem áll társadalombiztosítási jogviszonyban, betegsége esetén térítésmentesen jogosult az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 142. § (2) bekezdésében és (3) bekezdésének e) és i) pontjában meghatározott ellátásokra.

(2) Az elhelyezett harmadik országbeli állampolgár jogosult a külön jogszabályban meghatározott kötelező védőoltásra.”

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény (a továbbiakban: Eütv.) 142. § (2) bekezdése és (3) bekezdése e) és i) pontjai alapján a következő ellátások vehetők igénybe térítésmentesen, amennyiben a harmadik országbeli állampolgár nem áll társadalombiztosítási jogviszonyban:

„(2) Az igénybevétel alapjául szolgáló jogviszony előzetes igazolása nélkül, az e törvényben és a külön jogszabályban foglaltak figyelembevételével - az alapcsomag részeként - kell biztosítani a Magyarország területén tartózkodó személy részére

a) a járványügyi ellátások közül

aa) a kötelező védőoltást (kivéve a külföldre történő kiutazás miatt szükséges védőoltást),

ab) a járványügyi érdekből végzett szűrővizsgálatot,

ac) a kötelező orvosi vizsgálatot,

ad) a járványügyi elkülönítést,

ae) a fertőző betegek szállítását,

b) a mentést, amennyiben az adott személy a 94. § (2) bekezdése szerint azonnali ellátásra szorul,

c) **sürgős szükség esetén a külön jogszabályban meghatározott ellátásokat.**

(3) *Ha törvény kivételt nem tesz, az e törvényben foglalt ellátások és feladatok közül a központi költségvetésben kell biztosítani...*

e) *a Magyarország területén tartózkodó személy elhalálozását követően a halottvizsgálat, illetve a halottakkal kapcsolatos orvosi eljárásokkal összefüggő ellátások, ... a katasztrófa-egészségügyi ellátás”.*

Ennek értelmében az elhelyezett harmadik országbeli állampolgár - amennyiben nem áll társadalombiztosítási jogviszonyban - a fenti ellátások igénybevételére jogosult mindaddig, amíg nem kerül elismerést kérő státuszba.

Az Eütv. 3. § i) pontja értelmében „*sürgős szükség az egészségi állapotban bekövetkezett olyan változás, amelynek következtében azonnali egészségügyi ellátás hiányában a beteg közvetlen életveszélybe kerülne, illetve súlyos vagy maradandó egészségkárosodást szenvedne*”.

A sürgős szükség körébe tartozó egyes egészségügyi szolgáltatásokról szóló 52/2006. (XII. 28.) EüM rendelet (a továbbiakban: EüM rendelet) **melléklete tételesen felsorolja a sürgős szükség körébe tartozó, életet veszélyeztető állapotokat és betegségeket, melyek között az olyan Infektológiai kórképek is szerepelnek, melyek önmagukban vagy szövődményeik révén az életet veszélyeztető állapotot idéznek elő.”**

Sürgősség alatt tehát egészségbiztosítási szempontból két, egy szűkebb és egy tágabb fogalmat értünk. A tágabb értelemben vett sürgősséget az Eütv. 3. § i) pontja definiálja, míg a szűkebb értelemben vett sürgősség esetei az EüM rendeletben olvashatók. Hivatkozott felsorolás taxatív tartalmaz valamennyi olyan ellátást, betegséget, amely sürgős szükség körébe tartozó, életet veszélyeztető állapotnak, betegségnek minősül. Az EüM rendeletben rögzített kórállapotok esetén az ellátás a beteg állapotának stabilizálásáig, illetve a maradandó egészségkárosító hatás kialakulásának megelőzéséig minősül sürgősséginek.

Álláspontunk szerint a jelenleg hatályos jogszabályok alapján megállapítható, hogy amennyiben a HIV vagy AIDS megbetegedések következtében a beteg valamely, az EüM rendelet mellékletében található életet veszélyeztető állapotba kerül, vagy az ott felsorolt betegségben szenved, úgy állapotának stabilizálásáig az igénybevétel alapjául szolgáló jogviszony előzetes igazolása nélkül is biztosítani kell részére a sürgős szükség körébe tartozó ellátásokat.

Megjegyezni kívánom továbbá, hogy a HIV fertőzés, valamint az annak következtében kialakuló AIDS-es megbetegedés önmagában véve krónikus állapot, amely során – mint ahogy minden megbetegedés illetve fertőzés során is – alakulhatnak ki olyan akut állapotok, amelyekben a beteg *egészségi állapotban olyan változást eredményeznek, amelynek következtében azonnali egészségügyi ellátás hiányában a beteg közvetlen életveszélybe kerülhet, illetve súlyos vagy maradandó egészségkárosodást szenvedhet.*

Amennyiben az illegális bevándorló menekülti, oltalmazotti vagy menedékesi státuszának elismerését kérelmezi, úgy az elismerést kérő státuszba kerül, melynek keretében a menedékjogról szóló 2007. évi LXXX. törvény végrehajtásáról szóló 301/2007. (XI. 9.) Korm. rendelet 26. §-ának (1) bekezdésében felsorolt alábbi egészségügyi szolgáltatásokra jogosult térítésmentesen:

- „a) a háziorvosi ellátás körébe tartozó vizsgálatokra és gyógykezelésre;*
- b) a sürgős szükség esetén igénybe vett járóbeteg-szakellátás keretében történő vizsgálatra, gyógykezelésre, továbbá az ellátás során felhasznált gyógyszere és kötszerre;*
- c) a sürgős szükség esetén igénybe vett fekvőbeteg-gyógyintézeti ellátásra, valamint annak során az orvos előírása szerinti gyógykezelésre - ideértve a műtéti beavatkozásokat, továbbá az annak során felhasznált gyógyászati anyagokat és protetikai eszközöket -, gyógyászati ellátásra, a gyógykezeléshez szükséges gyógyszerre, kötszerre és étkezésre;*
- d) a járóbeteg-szakellátást vagy a fekvőbeteg-gyógyintézeti kezelést követően a betegségből való gyógyulásig, illetve állapota stabilizálódásáig*
 - da) a szükséges vizsgálatra és gyógykezelésre,*
 - db) a h) pont szerinti gyógyszerek közé nem tartozó, mással nem helyettesíthető gyógyszerre és a gyógyszer beadásához szükséges gyógyászati segédeszközre;*
 - e) a d) pont db) alpontjában foglaltakon kívüli, orvos által rendelt egyéb gyógyászati segédeszközre, valamint annak javítására;*
 - f) sürgősségi fogászati ellátásra és fogmegtartó kezelésre, feltéve, hogy a legalacsonyabb térítési kategóriába tartozó kezelést veszi igénybe;*
 - g) terhesség gondozásra és szülészeti ellátásra, illetve a magzati élet védelméről szóló törvényben meghatározott feltételek szerint a terhesség megszakítását célzó beavatkozásra;*
 - h) külön jogszabály szerint a „közgyógyellátásra jogosultak” részére térítésmentesen, illetve „egészségügyi rendelkezés” alapján 90%-os vagy 100%-os társadalombiztosítási támogatással rendelhető gyógyszerre és kötszerre;*
 - i) a b) és c) pont, a d) pont da) alpontja és a g) pont szerinti ellátások esetében betegszállításra, ha egészségügyi állapota miatt a szállítás másként nem oldható meg;*
 - j) az életkorához kötött kötelező védőoltásra.”*

Amennyiben az elismerésre irányuló eljárásban az illegális bevándorló menekülti vagy oltalmazotti státuszt nyer el, akkor az elismerésről szóló határozat jogerőre emelkedésétől számított egy évig ugyanolyan feltételekkel veheti igénybe az egészségügyi ellátásokat, mint amiket elismerést kérőként vehetett igénybe.

Ezen időszak leteltét követően viszont a menekülteket és az oltalmazottakat magyar állampolgár jogai illetik meg és kötelezettségei terhelik az egészségügyi ellátások igénybevétele tekintetében, figyelemmel arra, hogy a társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény 4. § u) 1. pontja alapján belföldinek minősülnek.

Amennyiben az elismerést kérő menedékesi státuszt kap és nem áll társadalombiztosítási jogviszonyban, az elismerést kérő jogai illetik meg az egészségügyi ellátások igénybevétele tekintetében.

Összességében tehát megállapítható, hogy a már menekült vagy oltalmazott státuszt elnyert illegális bevándorlók a belföldiekkel megegyező egészségügyi ellátásokra válnak jogosulttá, így a HIV és AIDS prevenció során szükséges ellátások, szűrések és kezelések is megilletik őket.

Fel szeretnénk hívni figyelmét, hogy az Alkotmánybíróság 60/1992. (XI. 17.) AB határozata értelmében a jogalkotásról szóló törvény garanciális szabályainak mellőzésével hozott minisztériumi és egyéb központi állami szervektől származó, jogi iránymutatást tartalmazó leiratok, körlevelek, útmutatók, iránymutatások, állásfoglalások és egyéb informális jogértelmezések kiadása és az ezekkel való irányítás gyakorlata alkotmányellenes, a fentiekben foglaltak ezért csupán tájékoztató jellegűek.

Kérjük tájékoztatásunk szíves tudomásulvételét.

Budapest, 2013. március 26.

Tisztelettel:

Séleiné

Dr. Séleiné Márki Mária

